

Inhoud

redactie	Inleiding	9
prof.dr J. de Vries	Het sociaal-economische leven 1490-1650	11
	Landbouw in de Noordelijke Nederlanden 1490-1650	12
	<i>Inleiding</i>	12
	<i>De agrarische economie in het begin van de 16de eeuw</i>	12
	<i>De agrarische ontwikkeling in de kustprovincies</i>	20
	<i>Oorzaken van de stagnatie in de landgewesten</i>	37
	<i>Bedrijfsresultaten</i>	39
dr C. Vandenbroeke in samenwerking met drs P. Vandewalle	Landbouw in de Zuidelijke Nederlanden 1490-1650	44
	<i>Inleiding</i>	44
	<i>Belang van de primaire sector</i>	45
	<i>Bevoorradingstoornissen en levensmiddelenpolitiek</i>	46
	<i>Bedrijfs- en bezitsstructuur</i>	47
	<i>De bedrijfsvoering</i>	50
	<i>Karakteristieken van de graanbouw</i>	53
	<i>Graanopbrengsten en graanbevoorrading</i>	55
	<i>Andere gewassen</i>	61
	<i>Veestapel en zuivelbereiding</i>	63
	<i>Sociale tegenstellingen en crisissymptomen</i>	64
drs L. Noordegraaf	Nijverheid in de Noordelijke Nederlanden 1580-1650	66
	<i>Het ambacht</i>	66
	<i>De textielnijverheid</i>	68
	<i>Blekerijen</i>	73
	<i>Scheepsbouw, houtzagerij en andere toeleveringsbedrijven</i>	74
	<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie, zeepziederij</i>	77
	<i>Metaalnijverheid, wapenindustrie en buskruitfabricage</i>	78
	<i>Papierfabricage</i>	79
	<i>Luxenijverheden</i>	79
	<i>Kleiverwerkende industrie</i>	80
	<i>Turfgraverij</i>	80
	<i>De groei van de nijverheid</i>	82
	<i>De voorsprong op het buitenland</i>	84
	<i>Vestigingsplaatsen en economische politiek</i>	84
dr A.K.L. Thijs	Nijverheid in de Zuidelijke Nederlanden 1580-1650	86
	<i>Conjunctuurverloop</i>	86
	<i>Bedrijfsorganisatie en sociale verhoudingen</i>	93
dr H. Klompmaker	Handel, geld- en bankwezen in de Noordelijke Nederlanden 1580-1650	98
	<i>De handelsrelaties</i>	98
	<i>Stapelmarkt en handelsbalans</i>	101
	<i>Specialisatie van de handel</i>	102
	<i>Prijzen</i>	103
	<i>Heffingen en lasten die op de handel drukten</i>	104
	<i>De handelsgebieden</i>	106
	<i>Het dienstenpakket van de stapelmarkt</i>	120
dr E. Stols	Handel, geld- en bankwezen in de Zuidelijke Nederlanden 1580-1650	128
	<i>De handelsmogelijkheden in een troebele tijd</i>	128
	<i>De voornaamste handelscentra en de diaspora</i>	131

	<i>De goederenhandel</i>	133
	<i>Ondernemingsstructuur en koopliedenbewustzijn</i>	134
	<i>Het geld- en bankwezen</i>	135
(prof.)dr J.R. Bruijn	<i>Scheepvaart in de Noordelijke Nederlanden 1580-1650</i>	137
	<i>De kracht van de Nederlandse koopvaardij</i>	137
	<i>Omvang en werkgelegenheid</i>	138
	<i>Vrijheid van varen en handelen, geen monopolies</i>	140
	<i>Gunstige conjunctuur voor de scheepvaart</i>	141
	<i>De zeehavens</i>	143
	<i>De vaart om de Oost en de Noord</i>	144
	<i>De walvisvaart</i>	149
	<i>De kleine vaart</i>	150
	<i>De vaart om de west</i>	151
prof.dr R. Baetens	<i>Scheepvaart in de Zuidelijke Nederlanden 1585-1650</i>	156
dr H.A.H. Boelmans	<i>Visserij in de Noordelijke Nederlanden 1580-1650</i>	160
Kranenburg	<i>Verschuivingen</i>	160
	<i>De omvang van de visserij</i>	161
	<i>Veranderingen</i>	162
	<i>Hollands stapelmarkt en de visserij</i>	164
	<i>Afgunst elders</i>	164
	<i>Voorschriften en regelingen</i>	165
	<i>Afzet en verbruik</i>	168
dr H.A.H. Boelmans	<i>Visserij in de Zuidelijke Nederlanden 1580-1650</i>	170
Kranenburg		
	Overzeese geschiedenis	173
drs F.S. Gaastra	<i>De VOC in Azië tot 1680</i>	174
	<i>Compagnie en kapitaal, bewindhebber en participant</i>	174
	<i>De VOC in Azië</i>	189
	<i>De handel van de VOC: 'een commercie van grote ommeslagh'</i>	208
drs E. van den Boogaart	<i>De Nederlandse expansie in het Atlantisch gebied 1590-1674</i>	220
	<i>Zuid-Amerika</i>	224
	<i>West-Afrika</i>	234
	<i>Het Caraïbisch gebied en Noord-Amerika</i>	245
	Socioculturele geschiedenis 1500-1800	255
	<i>Onderwijs en opvoeding</i>	256
drs V.B. Voss	<i>Inleiding</i>	256
prof.dr A.M. van der Woude	<i>De alfabetisering</i>	257
dr E.P. de Booy	<i>Volksonderwijs in de Noordelijke Nederlanden</i>	264
prof.dr J. Art	<i>Volksonderwijs in de Zuidelijke Nederlanden</i>	267
prof.dr M.A. Nauwelaerts	<i>Opvoeding en opvoedkunde</i>	270
	<i>Het secundair onderwijs</i>	277
drs V.B. Voss	<i>De universiteiten in het Noorden</i>	288
dr J. Roegiers	<i>De universiteit van Leuven 1425-1797</i>	301

	Wetenschappen	306
prof.dr W. van Dooren	<i>Wijsbegeerte</i>	306
prof.dr G. van Dievoet	<i>De ontwikkeling van de rechtswetenschappen</i>	311
dr A.C.M. Bots	<i>Economisch denken tijdens de Republiek</i>	320
prof.dr J.A. van Houtte	<i>Geschiedschrijving</i>	324
prof.dr J. IJsewijn	<i>Studie van de klassieke talen</i>	333
prof.dr A. Schoors	<i>Studie van de oosterse talen</i>	338
prof.dr G. Geerts	<i>Studie van de volkstalen</i>	341
prof.dr C. Koeman	<i>Geografie en cartografie</i>	345
prof.dr H.A.M. Snelders	<i>Natuur- en scheikunde</i>	349
prof.dr. E.M. Bruins	<i>Wiskunde</i>	355
dr J.A. Brongers	<i>Technische ontwikkelingen</i>	356
prof.dr G.A. Lindeboom	<i>Geneeskunde</i>	362
dr P. Smit	<i>De levenswetenschappen</i>	374
drs V.B. Voss	<i>Slot</i>	380
	Noten	383
	Geciteerde bronnen en literatuur	387
	Beredeneerde bibliografie	392
	Verantwoording van de illustraties	414
	Index op personen	415